

استاندارد توکن

رضا قربانی

رئیس هیئت مدیره مؤسسه راه پرداخت

کوکَنوس
K U K N O S

توکن؛ این ابزار جدید سرمایه‌گذاری چگونه روندهای تغییر در جهان را شتاب می‌بخشد و استاندارد جدید پولی را خلق می‌کند

استاندارد توکن

رشد در اقتصاد

رشد در اقتصاد اساسی از سه منبع شروع می‌شود: ثروت، ابزار و نوآوری. ثروت هر چیزی است که به نوعی ذخیره ارزش را انجام داده است. به عنوان نمونه اگر همگان قبول دارند که طلا یا سکه طلا وسیله‌ای برای ذخیره ارزش است، طلا نوعی ثروت است. یا مثلاً اگر همگان (اکثریت) قبول دارند که ملک نوعی ابزار ذخیره ارزش است، ملک هم ثروت است.

-ثروت:

ثروت جنبه‌های گوناگونی دارد و پول که

رضا قربانی

رئیس هیئت مدیره مؤسسه راه پرداخت

اقتصاد توکن و اقتصاد اشتراکی چیست و چگونه در حال تغییر جهان است؟ برای پاسخ به این پرسش باید ابتدا این سوال را بررسی کنیم که اقتصاد چگونه کار می‌کند؟ رشد از کجا می‌آید؟ این همه اختلاف طبقاتی در جهان به چه علتی وجود دارد؟ چرا برخی از نظر سطح دسترسی به رفاه وضعیت بهتر و برخی وضعیت بدتری دارند؟ پاسخ به این پرسش‌ها به راحتی می‌آید در دام بحث‌های بی‌سرانجام می‌اندازد. بنابراین در این مقاله صرفاً مدل‌هایی برای درک این پرسش‌ها و نه لزوماً پاسخ آنها ارائه می‌شود.

خود نوعی وسیله ذخیره ارزش است، ابزار اندازه گیری ثروت هم هست. در مبادلات روزمره هم از پول استفاده می کنیم. پس پول نه تنها ابزار ذخیره ارزش است بلکه ابزار اندازه گیری ارزش و مبادله ارزش هم هست. به همین دلیل پول (و به طور کلی ارز) در اقتصاد جایگاه ویژه ای دارد و برخی ثروت و پول را معادل هم می دانند. در حالی که پول نوعی ثروت است و نسبت به دیگر ابزارهای ذخیره ارزش بدون پشتوانه است و ارزش ذهنی دارد. به عبارتی تازمانی که در یک جغرافیا توافق جمعی بر سر ارزشمند بودن پول وجود دارد پول ارزش دارد. اکثر پول ها در جغرافیای محدود کاربرد دارند. ارزهای کمی هستند که در خارج از جغرافیای اصلی خود هم ارزشمند محسوب می شوند.

- نیروی کار:

دومین ابزار خلق ارزش و رشد در جهان ابزارهای بهره‌وری یا نیروی کار است. اگر زمین را نوعی ثروت بدانیم نیروی کاری که می تواند زمین را شخم بزند ابزار بهره‌وری محسوب می شود. در فعالیت های اقتصادی انسان ها و چیزهایی که برای افزایش بهره‌وری استفاده می شود نوعی ابزار هستند. ابزارها از طریق افزایش میزان تولید خلق ارزش و ثروت می کنند و میزان بهره‌مندی آنها تابعی از خلق ارزش است. اگر کسی بتواند ۱۰ برابر فرد دیگری از یک زمین محصول به دست آورد، باید ۱۰ برابر درآمد داشته باشد. در اقتصاد عواملی دخیل هستند و لزوماً کسی که ۱۰ برابر خلق ارزش می کند ۱۰ برابر عایدی مالی ندارد.

- نوآوری:

سومین راه خلق ارزش و ایجاد رشد در اقتصاد نوآوری است. برخلاف تصور نوآوری فعالیت بدون نظم نیست و درآمدزایی از نوآوری فعالیت نظام مند و مبتنی بر روش های اصولی است. اگر از استثناها بگذریم، هرگز نمی توانیم به صورت تصادفی و موردی از نوآوری درآمدزایی کرد. حداقل ۱۰ نوآوری مشخص وجود دارد و افراد، کسب و کارها و کشورها معمولاً یک یا چند مورد را استفاده می کنند. بنابراین ثروت، ابزار و نوآوری راه های خلق ثروت و رشد در اقتصاد هستند. اقتصاد توکن و اقتصاد اشتراکی نوعی نوآوری هستند. این نوآوری مالک و راهبر مشخصی ندارد و خرد جمعی پیشران آن است. اقتصادها در دوران تکامل خود مسیرهای گوناگونی را طی کردند. اکنون وارد دورانی شده ایم که ابزاری مثل

پول در حال تغییر و تحول جدی است. این تغییر و تحول جدی در ابزار زمینه رشد کسب و کارهای جدیدی را فراهم کرده است. همه آنهاهایی که زودتر بتوانند فرصت های موجود را درک کنند، فرصت بیشتری دارند. مانند دنیای واقعی که طلای خودش را دارد، در دنیای دیجیتال نیز معدنی هست که «توکن» نام دارد.

نسل جدید مالکیت

تفاوت توکن نسبت به تمام نوآوری های قبلی چیست؟

توکن ها جایگزین و مکمل ابزارهای اعلام مالکیت مانند پول هستند. نوآوری های قبلی در چارچوب اقتصادی فیات (بدون پشتوانه) فعالیت می کردند. برای نمونه اینترنت، کامپیوتر و موبایل هیچ کدام منطق پول های موجود را به هم نزدند. حتی زمانی که پول های فیزیکی (سکه و اسکناس) الکترونیکی و دیجیتال شدند منطق آن ها حفظ شد. ما در دنیای دیجیتال زمانی که از کارت های اعتباری استفاده می کردیم، همان منطق دنیای فیزیکی را دنبال می کردیم. توکن ها و اقتصاد کریپتو به تغییر آن چیزی که به عنوان پول می شناسیم، پرداخته است. توکن و کریپتو نه تنها نوآوری هستند، بلکه منطق متفاوتی با ابزارهای مالکیت موجود مانند پول دارند.

توکن و کریپتو کارنسی از مهم ترین دستاوردها بیت کوین در اقتصاد است؛ اما بیت کوین همه ماجرا نیست. همان گونه که آمازون و گوگل همه اینترنت نیستند و امروز باهو تضعیف شده هر چند زمانی بزرگ ترین بازیگر اینترنت بود. سال ۲۰۱۷ بیت کوین به دلیل روند صعودی قیمتش به کانون توجه مهمی تبدیل شد. برای برخی بیت کوین، صرفاً روند افزایشی قیمت داشت. برای دیگران شبیه حباب گل لاله و حباب دات بود و منتظر بودند این حباب بترکد. آنهاهایی که تصور می کردند با خریدن بیت کوین به سرعت پولدار می شوند درست فکر نمی کردند. آن ها که سرمایه گذاری روی کالای دیجیتال بدون پشتوانه و غیر فیزیکی را احماقانه می دانستند هم اشتباه می کردند. سرمایه گذاری در بیت کوین ریسک های زیادی ولی فرصت هایی عالی هم دارد.

با خلق بیت کوین و شروع اقتصاد توکن و کریپتو برای اولین بار در تاریخ انتقال ارزش بین افراد دور از هم بدون نیاز به واسطه ای قابل اعتماد مانند بانک یا دولت ممکن شد. سال ۲۰۰۸ ناشناسی (با نام مستعار ساتوشی ناکاموتو) وایت پیپری ۹ صفحه ای منتشر کرد. این سفیدنامه راه حلی برای مسئله نزال های بیزانسی (مسئله قدیمی در علوم کامپیوتر) بود که «بیت کوین» نامیده شد. بیت کوین برای اولین بار امکان انتقال سریع و مطمئن ارزش بین دو نقطه از جهان را فراهم کرد. دستاوردهای اقتصادی بیت کوین گسترده تر از خود بیت کوین است.

نگاه سرمایه گذاران به ارزهای دیجیتال چگونه است؟

سرمایه گذاران در هنگام مواجهه با بیت کوین و اساساً همه کوین ها و توکن هایی که بعد از ابداع بیت کوین ایجاد شدند نگاه سرمایه گذاران خود را حفظ می کنند. آن ها به توکن ها مانند یک کالای دیجیتال کمیاب نگاه می کنند. به طور خاص بیت کوین یک توکن دیجیتالی قابل نقل و انتقال است که در فرایندی با عنوان «ماینینگ» تولید می شود. اما همه توکن ها از طریق ماینینگ تولید نمی شوند. برای راحتی می توان ماینینگ را فرایندی مانند استخراج طلا از معادن تصور کرد. با این تفاوت مهم که ماینینگ مبتنی بر یک برنامه از پیش تعیین شده است. مثلاً بیت کوین حداکثر ۲۱ میلیون واحد قابل استخراج دارد و تا امروز بیش از ۱۸ میلیون از آن استخراج

خرید یک کالا به امید ایجاد تقاضا در آن به عنوان وسیله‌ای برای ذخیره ارزش در آینده باعث می‌شود شتاب پذیرش آن دقیقاً برای همین هدف بیشتر شود. این حرکت دایره‌ای یک حلقه بازخورد است که جوامع را ترغیب می‌کند تا بر سر تنهای یک وسیله ذخیره ارزش سریع به توافق برسند

ذخیره‌سازی و انتقال ثروت بود. ابتدا این اشیا کلکسیون‌ی بودند که به نحوی نقش پول‌های ابتدایی را ایفا می‌کردند و امکان مبادله بین گروه‌های متفاوت را از طریق انتقال ثروت بین نسل‌ها فراهم می‌کردند. در جوامع قدیم تبادل و انتقال این اشیا بسیار نادر بود و این کالاها بیشتر به جای این که مانند جوامع مدرن و امروزی وسیله‌ای برای مبادله باشند نقش وسیله‌ای برای ذخیره ارزش بودند.

زابو می‌گوید: «پول بدوی در مقایسه با پول مدرن سرعت گردش بسیار کمی داشت. به این صورت که فرد در کل عمر خود تنها می‌توانست تعداد انگشت‌شماری مبادله انجام دهد. با این اوصاف یک شیء با ارزش و بادوام (چیزی مانند ارث) می‌توانست نسل‌ها دوام بیاورد و با هر تبادل بر ارزش خود بیفزاید؛ و حتی ارزش آن به حدی برسد که دیگر نتوان مبادله را انجام داد.»

پرسش پیش روی جوامع اولیه این بود که کدام اشیا را جمع‌آوری یا تولید کنند؛ این معمای مهمی بود که در نظریه بازی مطرح می‌شود. انسان‌های جوامع اولیه باید مشخص می‌کردند که چه چیزی مطلوب انسان‌های دیگر است. در صورتی که آنها به درستی این اشیا را تشخیص می‌دادند سود زیادی نصیب مالک آنها در جهت تکمیل مبادلات و کسب ثروت می‌شد.

شده است. هر ۴ سال یک بار نیز واحدهای قابل استخراج نصف می‌شود. در حال حاضر هر ۱۰ دقیقه ۲۵ بیت کوین استخراج می‌شود که تا کم‌تر از ۴ سال دیگر نصف می‌شود. این روند تا سال ۲۱۴۰ استخراج بیت کوین تقریباً متوقف می‌شود.

توکن‌هایی مانند بیت‌کوین از سوی هیچ کالای فیزیکی پشتیبانی نمی‌شوند. البته در جهان توکن‌هایی وجود دارد که با کالاهای فیزیکی پشتیبانی می‌شوند. همچنین توکن‌ها از سوی هیچ دولت و شرکتی پشتیبانی نمی‌شوند. با این حال توکن‌هایی در جهان وجود دارد که دولت‌ها یا شرکت‌هایی آنها را ضمانت می‌کنند. با وجود این، این سوال مطرح می‌شود که اساساً چرا توکن‌ها ارزش دارند؟

در دنیای توکن و کریپتو برخلاف سهام، اوراق قرضه، املاک و مستغلات یا کالاهایی مانند نفت و گندم، نمی‌توان آن‌ها را بر مبنای تحلیل گردش نقدی تنزیلی یا تقاضا برای تولید کالاهایی با مرتبه بالاتر ارزش گذاری کرد. توکن‌ها در دسته متفاوتی از کالاهای پولی قرار می‌گیرند که ارزش آنها بر اساس نظریه بازی‌ها تعیین می‌شود. یعنی هر یک از بازیگران بازار این کالا را بر اساس ارزیابی خود یا ارزیابی دیگران ارزش گذاری می‌کنند. برای درک نظریه بازی در کالاهای پولی باید ریشه‌های خلق پول را بررسی کنیم.

خلق توکن

اگر بخواهیم پیدایش توکن را بررسی کنیم و بدانیم که توکن‌ها از کجا آمده‌اند، لازم است، ریشه‌های تاریخی پول را بررسی کنیم.

ریشه‌های پول

پول‌ها چگونه وارد زندگی ما شدند؟

برخلاف تصور ما پول تاریخ طولانی ندارد. مهم‌ترین مظهر و نماد پول یعنی اسکناس تاریخ بسیار کوتاه‌تری نسبت به خود پول دارد. سکه و اسکناس مظاهر پول هستند. پول در روایت تاریخی معمولاً این‌طور گفته می‌شود که جایگزین ابزار تهاتر در مبادلات شده است. هر چند شواهد تاریخی در تأیید این مدعا وجود ندارد.

در جوامع اولیه بشری انسان‌ها به صورت کالا به کالا مبادله (و نه معامله) انجام می‌دادند. این روش محدودیت‌های بسیاری را به همه تحمیل می‌کند. به عنوان نمونه در مبادله کالا به کالا مقیاس و جغرافیای انجام مبادله بسیار محدود است؛ البته یکی از مشکلات مهم مبادله کالا به کالا مشکل تطابق دوطرفه است. مثلاً فردی که سیب‌زمینی کشت می‌کند ممکن است بخواهد با فردی که ماهی می‌گیرد مبادله کند؛ اما اگر ماهی گیر سیب‌زمینی نخواهد، مبادله قابل انجام نیست. به مرور مردم شروع به نگهداری اشیا کلکسیون‌ی کردند چون کمیاب بودند و ارزش نمادین داشتند؛ چیزهایی مانند صدف، دندان حیوانات و سنگ‌ها.

منشا پول - نیک زابو

«نیک زابو» در مقاله‌ای با عنوان «منشأ پول» نشان می‌دهد که تمایل انسان برای اشیا کلکسیون‌ی در مقایسه با انسان‌های اولیه و رقبای بیولوژیکی نزدیک خود یعنی نئاندرتال‌ها مزیتی در آنها به وجود آورد. زابو می‌گوید نقش تکاملی اصلی و نهایی اشیا کلکسیون‌ی وسیله‌ای برای

تکامل پول در قبایل

برخی از قبایل (مثل نارگان ستها در آمریکا) در تولید اشیا با ارزش که صرفاً برای تجارت کاربرد داشتند خیره شدند. هر چقدر پیش‌بینی تقاضای آتی برای یک کالای با ارزش سریع‌تر باشد، سود بیشتری عاید مالک می‌شود. زیرا در مقایسه با زمانی که تقاضا برای آن افزایش می‌یابد می‌توان آن را ارزان‌تر خرید. همچنین خرید یک کالا به امید ایجاد تقاضا در آن به‌عنوان وسیله‌ای برای ذخیره ارزش در آینده باعث می‌شود شتاب پذیرش آن برای همین هدف بیشتر شود. این حرکت دایره‌ای یک حلقه بازخورد است که جوامع را ترغیب می‌کند تا بر سر تنها یک وسیله ذخیره ارزش سریع به توافق برسند. در نظریه بازی‌ها به این حلقه تعادل «نش» می‌گویند. وقتی یک وسیله ذخیره ارزش به این تعادل را پیدا کند جوامع رونق می‌یابند. چرا که این کار تا حد زیادی مبادله و تقسیم کار را تسهیل می‌کند و تمدن از این طریق ظهور می‌یابد و رشد می‌کند.

پول پس از توسعه دادوستد

پس از هزاران سال و با رشد جوامع بشری و توسعه راه‌های دادوستد و معامله از طریق وسایل ذخیره ارزشی که در هر جامعه ایجاد

یک ویژگی جدید که در جامعه مدرن و دیجیتال ما به دلیل وجود نظارت‌های فراگیر اهمیت بیشتری پیدا کرده است، مقاومت در برابر سانسور است. این ویژگی به میزان دشواری جلوگیری از نگهداری و استفاده از کالا توسط شخص خارجی مثل یک شرکت یا دولت گفته می‌شود

شده بود رقابت بین وسیله‌های ذخیره ارزش بالا گرفت. بازرگان‌ها و تاجران باید بین حفظ سود معامله خود برحسب ابزار ذخیره ارزش جامعه مبدأ و مقصد یا توازن میانی این دوراهی انتخاب می‌کردند. مزیت پس‌انداز برحسب ابزار ذخیره ارزش جامعه دیگر هم تسهیل دادوستد در جامعه خارجی بود.

پس‌انداز دارایی بازرگانان برحسب ابزار ذخیره ارزش خارجی باعث می‌شود تا پذیرش آن در جوامع خود آنها هم تسهیل شود. چرا که قدرت خرید خارجی پس‌انداز آنها را افزایش می‌داد. مزایای یک ابزار ذخیره ارزش خارجی نه تنها در زمان واردات بلکه در خود جوامع نیز شامل حال بازرگانان و دست‌اندرکاران می‌شد. وقتی دو جامعه بر سر استفاده از یک وسیله ذخیره ارزش واحد به توافق می‌رسیدند هزینه انجام دادوستد با هم را تا حد زیادی کاهش و ثروت مبتنی بر معاملات خود را افزایش می‌دادند. اولین بار در قرن ۱۹ میلادی اغلب کشورها بر سر یک ابزار ذخیره ارزش واحد یعنی طلا به توافق رسیدند و این دوره شاهد رشد بیگ‌بنگ گونه معاملات تاریخ بشر بودیم. لرد کینز در این باره نوشته است: «در آن دوران رونق اقتصادی بسیار فوق‌العاده بود... هر فردی با هر ظرفیت یا شخصیت یا از هر طبقه‌ای می‌توانست با هزینه کم و کم‌ترین مشکل به رفاه و امکاناتی دست یابد که حتی در مخیله پادشاهان قدرتمند و ثروتمند سال‌های پیش نمی‌گنجید. ساکنان لندن می‌توانستند سفارش‌های خود را تلفنی بدهند. درحالی‌که در تخت خود جای می‌نوشند؛ محصولات متعدد و مناسب را از سراسر جهان با هر تعدادی که بخواهند و در مدت زمان نسبتاً کوتاه در درب منزل خود تحویل بگیرند».

ویژگی‌های یک ابزار ذخیره ارزش مناسب

ابزارهای ذخیره ارزش با هم رقابت می‌کنند. این ویژگی‌های آنها است که یک ذخیره ارزش خوب را از بد مشخص می‌کند؛ به‌گونه‌ای که یک ذخیره ارزش مناسب می‌تواند به‌مرور زمان میزان تقاضای بیشتری به دست آورد. تا امروز کالاهای زیادی به‌عنوان ذخیره ارزش یا پول اولیه مورد استفاده قرار گرفته‌اند ولی برخی ویژگی‌ها در برخی کالاها بوده است که آنها را ابزار ذخیره ارزش بهتری کرده است. یک ابزار ذخیره ارزش ایده‌آل ویژگی‌های زیر را دارد:

- دوام
- قابلیت حمل
- قابلیت تعویض
- قابلیت تأیید
- قابلیت تقسیم‌پذیری
- کمیابی
- تاریخچه ثبت شده
- مقاومت در برابر سانسور

در ادامه هر کدام را به صورت مختصر توضیح می‌دهیم:

دوام: این کالا نباید فاسد شود یا راحت از بین برود؛ برای همین گندم ذخیره ارزش مناسبی نیست.

قابلیت حمل: حمل و ذخیره‌سازی آن آسان باشد، بتوان آن را مقابل دزدی و گم‌شدن حفظ کرده و در فواصل دور استفاده کرد. مثلاً گاو نسبت به دستبند طلا انتخاب خوبی نیست.

قابلیت تعویض: نمونه‌ای از این کالا را باید بتوان با مقداری برابر تعویض کرد تا مشکل تطابق دوطرفه حل شود. به همین دلیل طلا نسبت به الماس که

شکل و کیفیت نامشخصی دارد گزینه بهتری است.

قابلیت تأیید: این کالا را باید بتوان سریع شناسایی و اعتبارش را تأیید کرد. تأیید آسان باعث اعتماد بیشتر گیرندگان و افزایش میزان دادوستد می‌شود.

قابلیت تقسیم پذیری: این کالا را باید بتوان به بخش‌های کوچک‌تر تقسیم کرد. این ویژگی در جوامع اولیه اهمیت زیادی نداشت، اما با رونق دادوستد و دقیق‌تر شدن مقادیر مبادله، اهمیت یافت.

کمیابی: نیک زابو می‌گوید یک کالای پولی باید «ارزش بالایی غیرقابل جعلی» داشته باشد؛ نباید فراوان باشد یا تولید و دستیابی به آن آسان باشد. کمیابی مهم‌ترین ویژگی ذخیره ارزش است و باعث تمایل انسان به جمع‌آوری اشیاء کمیاب می‌شود و منشأ ارزش اصلی ذخیره ارزش است.

۲- ذخیره ارزش:

بعد از گذر از مرحله اول، پول به عنوان وسیله‌ای برای ذخیره ارزش در گذر زمان شناخته می‌شود. بعد از آن که کالایی به عنوان ذخیره ارزشی مناسب شناخته می‌شود، قدرت خرید آن افزایش می‌یابد؛ چرا که مردم بیشتری برای این هدف به آن نیاز خواهند داشت. قدرت خرید یک ذخیره ارزش، به ناچار کاهش خواهد یافت؛ چرا که مردم بیشتری آن را نگهداری کرده و دیگر خبری از هجوم افراد جدید به سمت آن نخواهد بود.

طلا از قدیم کالای با ارزشی بوده که بیشتر برای مقاصد تزئینی از آن استفاده می‌شده است. کاربرد دوم آن ذخیره ارزش، کاربرد سوم آن وسیله‌ای برای مبادله و در نهایت وسیله‌ای برای سنجش ارزش بوده است

تاریخچه ثبت شده: طولانی بودن پیشینه ارزش گذاری و درک یک کالا، موجب مطلوبیت آن برای ذخیره ارزش می‌شود. ذخایر ارزش دیرینه را به سختی می‌توان عوض کرد؛ مگر آن که با زور انجام شود یا کالایی با ویژگی‌های بهتر وجود داشته باشد.

مقاومت در برابر سانسور: مقاومت در برابر سانسور در جامعه مدرن و دیجیتال به دلیل وجود نظارت‌های فراگیر اهمیت بیشتری پیدا کرده است. این ویژگی به میزان جلوگیری از نگهداری و استفاده از کالا توسط شخص خارجی مثل یک شرکت یا دولت گفته می‌شود. کالاهایی که در برابر سانسور مقاوم هستند برای افرادی مناسب‌اند که تحت کنترل‌های اجباری سرمایه یا ممنوعیت‌هایی از انواع مختلفی دادوستدهای صلح‌آمیز قرار دارند.

تکامل پول

در اقتصاد مدرن پولی، نسبت به نقش واسطه مبادله‌ای پول و سواس خاصی وجود دارد. در قرن بیستم دولت‌ها صدور پول را انحصاری کرده و به صورت مکرر کاربرد آن را به عنوان ذخیره ارزش از بین بردند. همچنین این باور غلط را به وجود آوردند که نقش اولیه پول وسیله‌ای برای مبادله است. بسیاری از افراد توکن را برای ایفای نقش پول مناسب نمی‌دانند. آنان معتقدند قیمت آن بیش از حد متغیر است و نمی‌تواند وسیله‌ای برای مبادله باشد؛ اما این نگرش صحیح نیست. طلا از قدیم کالای با ارزشی بوده که بیشتر برای مقاصد تزئینی از آن استفاده می‌شده است. کاربرد دوم آن ذخیره ارزش، کاربرد سوم آن وسیله‌ای برای مبادله و در نهایت وسیله‌ای برای سنجش ارزش بوده است. در واژگان امروزی، پول همواره در ۴ مرحله زیر تکامل پیدا می‌کند:

۱- کلکسیون بودن:

در اولین مرحله از تکامل پول، پول صرفاً به خاطر ویژگی‌های عجیب و غریب و معمولاً به دلیل وسواس و هوس دارنده آن مورد تقاضا قرار می‌گیرد. صدف، دانه‌های گردنبند و طلا پیش از انتقال به نقش‌های آشناتر پول، اشیائی کلکسیونی بودند.

۳- واسطه مبادله:

زمانی که پول کاملاً به عنوان ذخیره ارزش پا می‌گیرد، قدرت خرید آن به ثبات می‌رسد. با ثابت شدن قدرت خرید هزینه فرصت استفاده از پول جهت انجام مبادلات به قدری کاهش می‌یابد. این پول برای استفاده به عنوان وسیله مبادله مناسب شود. در روزهای اول پیدایش توکن بسیاری از مردم هزینه فرصت بسیار بالایی استفاده از توکن به عنوان وسیله مبادله به جای ذخیره ارزش را درک نمی‌کردند. داستان معروف فردی که با ۱۰ هزار توکن (در زمان نوشتن این مطلب ۹۴ میلیون دلار ارزش دارد) دو عدد پیتزا خرید، بیانگر همین مسئله است.

۴- واحد محاسبه:

زمانی که کاربرد پول به عنوان وسیله مبادله به حداکثر می‌رسد، قیمت کالاها بر اساس آن محاسبه می‌شود. به این معنی که نسبت مبادله در برابر پول برای اغلب کالاها وجود خواهد داشت. این تصور غلطی است که قیمت توکن برای اغلب کالاهای امروزی قابل استفاده است. برای مثال درست است که می‌توان با استفاده از بیت کوین یک فنجان قهوه خریداری کرد؛ اما مسئله این است که قیمت لیست شده آن قیمت واقعی بیت کوین نیست؛ بلکه قیمت دلاری است که مورد نظر فروشنده بوده و بر اساس نرخ USD/BTC به بیت کوین تبدیل شده است.

یک ذخیره ارزش نوظهور برای آن که در سطح جامعه عمومی شود، موانع سازمانی زیادی دارد. در سال‌های آینده «مبنای پولی»، توکن خواهد بود.